

**STANDARDY OCHRONY
MAŁOLETNICH**

W

**„PROFAMILIA” Anna Lesiewicz
Ksycińska, Lidia Zwierzak, Marcin
Zwierzak Spółka jawna**

W Łodzi

- WERSJA SKRÓCONA DLA MAŁOLETNICH-

Standardy opracowane zgodnie z wymogami art. 7 pkt 6 Ustawy z dnia 28 lipca 2003 roku o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy.

I. Wprowadzenie

„Standardy ochrony małoletnich” zostały skonstruowane jako zbiór zasad i procedur postępowania, z których można skorzystać w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa lub podejrzenia czy przypuszczenia, że takie sytuacje wam zagrażają, określają:

- 1) zasady, czyli przyjęte w placówce medycznej normy postępowania pracowników i małoletnich pacjentów, dotyczące w szczególności:
  - a) bezpiecznych relacji pracowników placówki medycznej z małoletnimi;
  - b) bezpiecznych relacji między małoletnimi;
  - c) ochrony małoletnich przed zagrożeniami z sieci.
- 2) Sposoby postępowania w sytuacjach, w których małoletni czują się krzywdzeni oraz działania placówki medycznej zabezpieczające małoletnich przed krzywdzeniem i jego skutkami.

Działania naruszające prawa dziecka uznaje się za równoznaczne z jego krzywdzeniem. Małoletni stają się wówczas ofiarą różnych form przemocy, np. fizycznej, psychicznej czy emocjonalnej. Łamanie praw dziecka staje się więc źródłem krzywdy, której możecie doznać lub doznajecie zarówno ze strony dorosłych, jak i rówieśników. Właśnie dlatego bardzo ważna staje się znajomość i przestrzeganie praw dziecka przez wszystkich członków medycznej społeczności.

ŚCIEŻKI POSTĘPOWANIA MAŁOLETNIEGO W PRZYPADKU DOZNAWANIA PRZEZ NIEGO KRZYWDY

Rodzaj krzywdy

Przemoc domowa stosowana wobec małoletniego

Pamiętaj!

Jeżeli dzieje Ci się w domu jakakolwiek krzywda, możesz poinformować o tym pracownika placówki. Podejmie on stosowne, zgodne z zakresem swoich kompetencji działania, mające na celu Twoją ochronę. Jeśli jednak pracownicy placówki zauważą w Twoim zachowaniu i wyglądzie symptomy i oznaki stosowanej wobec Ciebie przemocy domowej, to mimo że tego nie ujawniłeś, mają obowiązek podjąć chroniące Cię działania i/lub zgłosić to do instytucji, które udzielą Ci zgodnej z prawem pomocy.

Ścieżka postępowania Małoletniego

1. Możesz ujawnić pracownikowi placówki, że dzieje Ci się krzywda i poprosić go o pomoc w tej trudnej dla Ciebie sytuacji.

Może wystąpić również przypadek, że pracownik placówki obserwując Cię, podejrzewa, że jesteś krzywdzony, chociaż mu tego nie zgłosiłeś. W tej sytuacji przeprowadza rozmowę z Tobą oraz Twoimi rodzicami/prawnymi opiekunami, w celu zweryfikowania podejrzeń.

Działania placówki:

Każdy pracownik placówki ma obowiązek troszczyć się o Twoje dobro i bezpieczeństwo i udzieli Ci pomocy, zgodnie ze swoimi kompetencjami.

2. Po uzyskaniu informacji od Ciebie pracownik Centrum podejmie interwencję w Twojej sprawie: zbiorą od Ciebie informacje na temat krzywdy, której doświadczyłeś – ustalą jej formy i

okoliczności. Rozmowa z Tobą będzie podstawą do oceny stopnia zagrożenia Twojego bezpieczeństwa.

RODZAJ KRZYWDY

Zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego w wyniku nadużyć seksualnych

Krzywdą seksualną, czyli doprowadzenie do obcowania seksualnego lub czynności seksualnej, a także prezentowanie dziecku treści pornograficznych bądź wykonania czynności seksualnej lub rozpowszechnianie i promowanie treści pornograficznych w sposób umożliwiający dziecku zapoznanie się z nimi.

Ścieżka postępowania Małoletniego

Powinieneś ujawnić pracownikowi placówki, że dzieje Ci się krzywda i poprosić go o pomoc w tej trudnej dla Ciebie sytuacji.

Po uzyskaniu informacji od Ciebie pracownik Centrum podejmie interwencję w Twojej sprawie: zbiorą od Ciebie informacje na temat krzywdy, której doświadczyłeś – ustalą jej formy i okoliczności. Rozmowa z Tobą będzie podstawą do oceny stopnia zagrożenia Twojego bezpieczeństwa

Każde zachowanie o charakterze przemocowym, również seksualnym, wobec osoby małoletniej jest przestępstwem. Placówka ma obowiązek zgłosić sprawę wykorzystywania seksualnego osoby małoletniej na policję.

RODZAJ KRZYWDY

Zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego w wyniku sekstingu

Seksting polega na wysyłaniu innym osobom przez internet lub telefon swoich intymnych zdjęć lub filmów. Jest to niebezpieczne zjawisko, ponieważ raz wysłane treści mogą zostać zapisane i użyte w dowolny sposób. Mogą też trafić w ręce niepowołanych osób i stają się narzędziem cyberprzemocy: szantażu czy zastraszania osoby, która się na nich znajduje. Mogą zostać przesłane innym osobom bez zgody osoby, która się na nich znajduje.

Ścieżka postępowania małoletniego

Jeśli Ty i/lub Twoi rodzice lub opiekunowie prawni uznają, że jesteś ofiarą sekstingu:

1. Opowiedz o nim dokładnie rodzicom, pracownikowi placówki, któremu ufasz.
2. Zbierz i zabezpiecz dowody dostępne w formie elektronicznej - przesyłane zdjęcia, zrzuty ekranów portali, w których opublikowano zdjęcia. Dzięki nim możliwa będzie identyfikacja sprawcy.
3. Przekaż zebrane materiały rodzicom / opiekunom prawnym.

RODZAJ KRZYWDY

Wysyłanie małoletniemu w Internecie treści szkodliwych, nielegalnych i niepożądanych

Są to treści, które mogą wywołać u Ciebie negatywne emocje i które promują, czy też po prostu przedstawiają niebezpieczne, albo niezgodne z prawem zachowania.

Ścieżka postępowania małoletniego

Jeżeli ktoś wysłał Ci w Internecie treści nawołujące do samookaleczeń, samobójstw, zachowań szkodliwych dla zdrowia, treści dyskryminacyjne, promujące wrogość, nienawiść, treści pornograficzne dostępne bez żadnego ostrzeżenia, fake newsy - fałszywe wiadomości:

1. Zgłoś ten fakt rodzicom lub pracownikowi placówki, któremu ufasz.
2. W miarę swoich możliwości i umiejętności zabezpiecz dowody. Skorzystaj z pomocy rodziców. Jeśli masz świadków zdarzenia, poinformuj o nich.

Zabezpieczenie dowodów jest przede wszystkim zadaniem Twoich rodziców lub opiekunów prawnych.

Pamiętaj, że sprawcą jest osoba, która udostępniła szkodliwe treści lub twórca tych treści.

RODZAJ KRZYWDY

Naruszenie prywatności dotyczące nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania w sieci danych osobowych lub wizerunku małoletniego

Ścieżka postępowania małoletniego

1. Poinformuj o zaistniałym zdarzeniu rodziców.
2. W miarę Twoich możliwości zabezpiecz dowody naruszenia Twoich praw: materiały świadczące o wystąpieniu nieodpowiedniego lub niedozwolonego prawem działania – w formie elektronicznej (e-mail, zrzut ekranu, konwersacja w komunikatorze lub mms/sms).
3. Przekaż dowody rodzicom.
4. Dokonaj zmian identyfikujących Cię w sieci – powinni być przy tym Twoi rodzice.

Pamiętaj!

Jeżeli ktoś przez DŁUŻSZY CZAS stosuje wobec Ciebie przemoc lub jest agresywny, nęka Cię w różny sposób, znęca się nad Tobą, np. stosuje:

Przemoc fizyczną: atak, napastowanie seksualne, nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą, fizyczne zaczepki lub dokuczanie, zmuszanie innej osoby do robienia nieprzyjemnych rzeczy, rzucanie w kogoś przedmiotami.

Przemoc słowną: obelgi, bezpośrednio obrażanie ofiary, plotki i obraźliwe żarty, groźby. Przemoc słowna może być także wymierzona w rodzinę i w przyjaciół ofiary po to, aby jeszcze bardziej jej dokuczyć.

Przemoc psychiczną: poniżanie, wykluczanie/izolacja/milczenie, obraźliwe pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu), wulgarne gesty, śledzenie/szpiegowanie, obraźliwe

SMS-y i MMS-y, wiadomości na forach internetowych lub tzw. „pokojach do czatowania” (które z reguły są anonimowe w odróżnieniu od SMS-ów, pochodzących z konkretnych telefonów); telefony i e-maile (zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające); niszczenie rzeczy należących do ofiary; straszenie; gapienie się; szantażowanie.

to powinieneś to zgłosić

Pamiętaj, że możesz opowiadać o tym, co się wydarzyło, swobodnie - opowiedz o zachowaniu sprawcy i swoich odczuciach. Nie musi być zachowana kolejność wydarzeń. Pracownicy placówki dadzą Ci czas na wypowiedzenie się i nie będą Cię korygować. Żeby uzyskać jak najwięcej informacji, mogą Ci zadać dodatkowe pytania.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

Standard I.

Małoletnich, rodziców i pracowników „PROFAMILIA” Anna Lesiewicz Ksycińska, Lidia Zwierzak, Marcin Zwierzak Spółka jawna w Łodzi zapoznano z „Standardami ochrony małoletnich”.

1. Dokument udostępniono na stronie internetowej placówki www.profamilia.net.pl
2. Dokument został udostępniony w dwóch wersjach: wersji zupełnej oraz skróconej przeznaczonej dla małoletnich i zawierającej informacje dla nich istotne.

Standard II.

Personel współtworzy i gwarantuje bezpieczne i przyjazne środowisko w placówce medycznej.

1. Celem działań wszystkich pracowników placówki jest ochrona małoletnich przed każdą formą krzywdzenia oraz zapewnienie im bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego w placówce medycznej.
2. Pracownicy placówki medycznej reagują w sytuacjach, gdy małoletni są krzywdzeni.
3. Pracownicy placówki medycznej zgodnie ze swoimi kompetencjami i rolami, które pełnią w placówce, czuwają nad bezpieczeństwem małoletnich.

Standard III.

Placówka zapewnia małoletnim równe traktowanie oraz przestrzeganie ich praw.

W placówce wyeksponowane są informacje dla małoletnich na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

Standard IV.

Organizacja postępowania na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich zapewnia skuteczną ochronę małoletnim.

1. Precyzyjnie określone są sposoby postępowania pracowników w sytuacjach krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, tj.:
  - 1) przemocy rówieśniczej,
  - 2) przemocy domowej,
  - 3) niedozwolonych zachowań personelu wobec małoletnich,
  - 4) cyberprzemocy.
2. W placówce pracownicy medyczni są zobowiązani i uprawnieni do reagowania, w przypadku podejrzenia, że dziecku-pacjentowi dzieje się krzywda, za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenia mu wsparcia
3. W placówce pracownicy medyczni są odpowiedzialni za składanie zawiadomień o popełnieniu przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz za wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”.

Standard V.

W „PROFAMILIA” Anna Lesiewicz Ksycińska, Lidia Zwierzak, Marcin Zwierzak Spółka jawna w Łodzi działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane.

Standard VI.

„PROFAMILIA” Anna Lesiewicz Ksycińska, Lidia Zwierzak, Marcin Zwierzak Spółka jawna w Łodzi monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami i procedurami ochrony dzieci.

Standard VII.

Zasady ochrony dzieci przed krzywdzeniem, obowiązujące w pracowniku „PROFAMILIA” Anna Lesiewicz Ksycińska, Lidia Zwierzak, Marcin Zwierzak Spółka jawna w Łodzi.

1. Pracownicy dbają o bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w placówce, monitorują sytuację i dobrostan dziecka.
2. W komunikacji z małoletnimi personel zachowuje spokój, cierpliwość i szacunek.
3. Personel nie zawstydzają, nie upokarzają, nie lekceważą i nie obrażają małoletniego.

4. Personel nie grozi małoletniemu, nie wyraża dezaprobaty wobec jego zachowania. Personel stosuje zasady konstruktywnej krytyki wobec np. niewłaściwego zachowania tj. krytykuje małoletniego w taki sposób, aby nie czuł się zraniony, zmuszony do obrony czy do kontrataku.
5. Nie podnosi głosu na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka.

Standard VIII.

Zakaz stosowania przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym

1. Personel nie wykorzystuje wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby)
2. Personel nie stosuje żadnej formy przemocy fizycznej wobec małoletniego, np. takiej jak: zabieranie rzeczy, bicie, popychanie, szturchanie, ograniczenie swobody ruchu, szczypanie, klapsy, pociągnięcie za włosy, bicie przedmiotami, wykręcanie rąk.
3. Personel nie stosuje żadnej formy przemocy psychicznej wobec małoletniego, np. takiej jak:
  - 1) stygmatyzowanie z powodu ich zdrowia, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu czy sytuacji majątkowej;
  - 2) wyśmiewanie, ośmieszanie, poniżanie, wyzywanie, grożenie;
  - 3) agresywne wypowiedzi, komentarze;
  - 4) rozpowszechnianie wszelkich nieprawdziwych, poniżających małoletnich materiałów;
4. cyberstalking – śledzenie w sieci poczynań małoletnich i upublicznianie ich. Personel nie stosuje naruszających godność małoletniego wypowiedzi o podtekście seksualnym, nie nawiązuje w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej w tym:
  - 1) komentarzy na temat ciała/wyglądu/ubioru z podtekstem seksualnym;
  - 2) dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci;
  - 3) wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów, cmokania, itp.;
  - 4) nie pisze do małoletnich wulgarnych lub dwuznacznych smsów, e-maili;
  - 5) nie publikuje żadnych prywatnych zdjęć ani innych informacji o małoletnich i ich rodzinach w osobistych mediach społecznościowych, np. Facebooku, bez zgody zainteresowanych stron;
  - 6) nie wdaje się w prywatne rozmowy małoletnich w mediach społecznościowych, nie zamieszcza komentarzy i nie udostępnia zdjęć, w jakimkolwiek podtekście lub kontekście erotycznym, które mogłyby małoletnim wyrządzić krzywdę.

Standard IX.

Zapewnienie ochrony wizerunku dziecka

1. Placówka uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
2. Placówka nie utrwała i nie upublicznia wizerunku dzieci.

3. Pracownikowi placówki nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie Centrum bez pisemnej zgody opiekuna małoletniego.

Standard X.

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia stosowania lub stosowania przemocy domowej

1. Zgłaszanie przemocy domowej przez małoletniego
  - 1) Każdy małoletni może zgłosić ustnie lub pisemnie dowolnej osobie będącej pracownikiem placówki fakt stosowania wobec niego przemocy domowej.
  - 2) Zgłoszenie doznawanej krzywdy przez małoletniego może nastąpić w bezpośredniej rozmowie, SMS-em, drogą elektroniczną, telefoniczną lub inną dostępną, w każdym czasie.
  - 3) W przypadku dziecka obcojęzycznego lub mającego trudności w mowie i piśmie, osoba, do której zgłosił się małoletni zapewnia pomoc w nawiązaniu komunikacji poprzez skorzystanie z pomocy osoby władającej językiem obcym lub zapewnia komunikację w innych formach.
  - 4) Osoba, która powzięła informację od krzywdzonego dziecka podejmuje w pierwszej kolejności działania mające na celu zatrzymanie krzywdzenia dziecka.

Material pomocniczy

Prawa dziecka + wykaz telefonów do instytucji pomocowych

Prawa dziecka – co musisz o nich wiedzieć?

W Polsce najważniejszymi aktami prawnymi, gwarantującymi prawa dziecka, są: Konstytucja RP, Konwencja o prawach dziecka i Ustawa o Rzeczniku Praw Dziecka.

Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka – każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych (Art. 72. Konstytucji RP).

Każdemu dziecku przysługują prawa dziecka tak, jak każdemu dorosłemu prawa człowieka. Praw tych nikt nie może dziecku pozbawić.

Doprecyzowanie praw dziecka wynika z potrzeby dania dzieciom dodatkowej ochrony przed dorosłymi – dziecko ze swej natury jest słabsze od nich. Taką ochronę dają dzieciom ich prawa zapisane w Konwencji o Prawach Dziecka.

Prawa dziecka istnieją po to, aby Was chronić, aby zapewnić Wam zdrowie i bezpieczeństwo.

Konwencja Praw Dziecka zakłada, że należy się Wam szczególna opieka i ochrona, bo nie zawsze jesteście w stanie należycie zadbać o swoje bezpieczeństwo.

Gdzie można się poskarżyć, gdy Wasze prawa są łamane?

Jeśli znacie kogoś, kto potrzebuje pomocy lub sami znajdujecie się w trudnej sytuacji, możecie zwrócić się o pomoc do rodziców, pielęgniarki w gabinecie medycyny szkolnej lub przychodni.

Możecie też skontaktować się z policją (numer 112) oraz instytucjami niosącymi pomoc dzieciom.

Oto jedne z nich:

116 111 – Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży;

800 121 212 – Dziecięcy telefon zaufania, prowadzony przez Rzecznika Praw Dziecka